

ЗАТВЕРДЖЕНО

конференцією трудового колективу
протокол №2 від 17 грудня 2021 року

уведено в дію наказом ректора
№320 від 17 грудня 2021 року

Ректор Богдан БУЯК

КОНЦЕПЦІЯ

роботи зі студентською молоддю

**Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка**

При розробці концепції роботи зі студентською молоддю Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка ми керувалися Конституцією України, Загальною декларацією прав людини, Законами України “Про освіту”, “Про фізичну культуру і спорт”, Державною національною програмою “Освіта” / Україна XXI ст./, Програмою правової освіти населення України, Державною програмою розвитку фізичної культури і спорту в Україні, Концепцією виховання в національній системі освіти, Концептуальними засадами гуманітарної освіти в Україні /вища школа/, Указом Президента України “Про основні напрями реформування вищої освіти в Україні”, Положенням про державний вищий заклад освіти, Статутом університету.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка – найдавніший вищий навчальний заклад на Тернопіллі, засновник традицій педагогічної освіти західного регіону – своїми першочерговими завданнями вважає формування світоглядної позиції та ціннісних орієнтацій студентської молоді, надання широких можливостей для опанування основами наук, багатством національної та світової культури, створення умов для вільного, природовідповідного, гармонійного розвитку, індивідуального та професійного самовдосконалення.

Стрижневим елементом усієї системи виховання як в Україні загалом, так і в педуніверситеті зокрема, є і повинна бути національна ідея, яка відіграє роль об’єднуючого, консолідуючого фактора у суспільному розвитку, спрямованого на вироблення життєвої позиції кожної людини, становлення її як особистості, як громадянина своєї держави. Національний характер виховання виявляється у формуванні молоді людини як громадянина України незалежно від її етнічного походження.

Тернопільський національний педагогічний університет має здійснювати підготовку свідомої національної інтелігенції, сприяти оновленню і збагаченню інтелектуального генофонду нації, вихованню її духовної еліти, примножувати культурний потенціал, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів. Цього можна досягнути через:

- ✓ створення у суспільстві атмосфери загальнодержавного, всенародного сприяння розвитку освіти та виховання, неухильної турботи про примноження інтелектуального та духовного потенціалу нації, активізацію зусиль усього суспільства для виведення освіти та виховання на рівень досягнень сучасної цивілізації, залучення до їх розвитку всіх державних, громадських, приватних інституцій, сімей, кожного громадянина;

- ✓ забезпечення розвитку освіти та виховання на основі нових прогресивних перспективних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досягнень;

- ✓ підготовку нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професійного та загальнокультурного рівня, виховання майбутніх спеціалістів авторитетними, високоосвіченими

людьми, носіями високої загальної, світоглядної, політичної, професійної, правової, інтелектуальної, соціально-психологічної, емоційної, естетичної, фізичної та екологічної культури;

✓ створення необхідних умов для розвитку особистості студента, його мислення і загальної культури шляхом залучення до різноманітних видів творчої діяльності (науково-дослідної, технічної, культурно-просвітницької, громадської, оздоровчо-спортивної, правоохоронної та ін.);

✓ подолання девальвації загальнолюдських гуманістичних цінностей та національного нігілізму, відірваності освіти від національних джерел, збагачення естетичного досвіду студентів шляхом участі їх у відродженні забутих та створенні нових національно-культурних традицій регіону, міста, вищого навчального закладу, розвиток художніх здібностей студентів;

✓ формування концепції людини-творця на основі самоосвіти, саморозвитку, самовиховання, самовдосконалення, моральної самозавершеності;

✓ утвердження здорового способу життя, запобігання вживанню студентами алкоголю, наркотиків, викорінення шкідливих звичок;

✓ створення нової правової та нормативної бази освіти та виховання у вищій школі та пропагування їх всезагального усвідомлення;

✓ систематизацію моніторингових досліджень та реалізацію їх результатів на практиці;

✓ функціонування діагностичного центру з метою об'єктивної оцінки характеру і особливостей роботи з молоддю у ЗВО, визначення зони найближчого розвитку особистості вчителя-майстра.

Ідеалом виховання сьогоdnішніх студентів, а завтрашніх педагогів і науковців-дослідників має бути гармонійно розвинена, високоосвічена, творча, юридично обізнана, соціально активна й національно свідома людина, що наділена глибокою громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними й патріотичними почуттями, вихована в кращих українських традиціях і є носієм кращих надбань національної та світової культури, здатна до саморозвитку і самовдосконалення.

Головна мета національного виховання – набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формування у молоді, незалежно від національної приналежності, рис громадянина Української держави, розвиненої духовності, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури.

Національне виховання є органічним компонентом системи освіти. Тому треба пам'ятати про якісний зміст виховання, в якому пріоритетними проголошуються ідеї демократії, свободи,

національної та особистої гідності, формування працелюбності, взаємодопомоги та самодисципліни, потреби в безперервній освіті та професійному самовдосконаленні.

Мета національного виховання конкретизується через *систему виховних завдань*, що є загальними не тільки для усіх виховних закладів, а й для всього суспільства в цілому:

- ✓ забезпечення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, суспільних та особистих інтересів, через естетичне оформлення, чистоту, порядок в університетських приміщеннях, комп'ютеризацію навчально-виховного процесу; естетичне оформлення, чистоту, порядок в університетських приміщеннях;

- ✓ відхід від уніфікації в процесі виховання, від орієнтації на «усередненого» вихованця;

- ✓ формування суворої навчальної дисципліни, контролю за виконанням учбових завдань, засвоєнням навчальних курсів, оскільки це найкоротший шлях до розвинутого почуття відповідальності, крок до професійної культури;

- ✓ формування навичок і потреб самоконтролю;

- ✓ виховання особистим прикладом вчителя;

- ✓ становлення та функціонування студентського самоврядування;

- ✓ формування національної свідомості і людської гідності, любові до рідної землі, родини, свого народу, бажання працювати задля розквіту держави, готовності її захищати;

- ✓ виховання правової культури: поваги до Конституції, законодавства України, державної символіки, знання та дотримання законів;

- ✓ забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, старших, культури та історії рідного народу;

- ✓ формування мовної культури, оволодіння і спілкування українською мовою;

- ✓ виховання духовної культури особистості та створення умов для вільного формування нею власної світоглядної позиції;

- ✓ утвердження принципів загальнолюдської моралі : правди, справедливості, милосердя, патріотизму та інших добродійностей;

- ✓ культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою, емпатії, толерантності, поваги до жінки, любові до рідної землі;

- ✓ формування творчої, працелюбної особистості та виховання почуття цивілізованого господаря й господарської відповідальності, підприємливості та ініціативи, підготовка студентів до життя в умовах ринкових відносин;

- ✓ забезпечення повноцінного розвитку студентів, охорона і зміцнення їх фізичного, психічного та духовного здоров'я;

- ✓ формування соціальної активності та відповідальності особистості через включення вихованців у процес державотворення, реформування суспільних стосунків;
- ✓ забезпечення високої художньо-естетичної культури, розвиток естетичних потреб і почуттів;
- ✓ вироблення екологічної культури людини, розуміння необхідності гармонії її відносин з природою;
- ✓ прищеплення глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями індивідуальної свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю;
- ✓ створення і підтримка традицій ЗВО;
- ✓ спонукання вихованців до активної протидії проявам аморальності, правопорушенням, бездуховності, антигромадській діяльності;
- ✓ формування в університеті у всіх підрозділах, структурах особливого мікроклімату тепла і довіри, доброзичливості й взаєморозуміння, співробітництва й взаємодопомоги, прагнення до створення внутрішньої єдності усіх членів колективу і взаємної підтримки один одного на усіх рівнях. Лише такий корпоративний дух дозволить реалізувати плани, досягти поставлених цілей у підготовці вихованців до життя й до праці у світі, що швидко змінюється.

Принципи національного виховання ТНПУ:

1. Єдність національного і загальнолюдського – виховання глибокого патріотизму, формування національної самосвідомості, любові до рідної землі і свого народу; оволодіння українською мовою, використання всіх її багатств і засобів у мовній практиці, прищеплення шанобливого ставлення до культури, спадщини, традицій і звичаїв народів, що населяють Україну, оволодіння надбаннями світової культури;

2. Професіоналізм і науковість – як першочергова вимога суспільства до педагогічних кадрів;

3. Культуровідповідність виховання – органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними та прогресивними родинно-побутовими і релігійними традиціями, з народним мистецтвом, традиціями і культурами інших народів світу, забезпечення духовної єдності, наступності та спадкоємності поколінь, зв'язок виховання з життям;

4. Активність, самодіяльність і творча ініціатива студентської молоді – поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю студентів у поєднанні із високою самосвідомістю і відповідальністю, утвердження життєвого оптимізму, розвиток навичок позитивного мислення;

5. Демократизація виховання – розвиток різноманітних форм співробітництва і встановлення довір'я між вихователями і вихованцями, повага до суверенітету особистості молодої людини, розуміння її запитів та інтересів;

6. Гуманізація виховання – пріоритет завдань самореалізації особистості вихованця, в утвердженні людини як найвищої соціальної цінності, створення умов для виявлення обдарованості і талантів студентської молоді, формування гуманної особистості, щирої, людяної, доброзичливої, милосердної, забезпечення пріоритетності загальнолюдських цінностей, гармонії стосунків людини і навколишнього середовища, суспільства і природи;

7. Безперервність і наступність виховання – досягнення цілісності і наступності у вихованні, перетворення його у процес, що триває впродовж усього життя людини;

8. Нероздільність навчання і виховання полягає в здійсненні підготовки свідомої національної інтелігенції шляхом органічного поєднання навчання і виховання – підпорядкування змісту навчання і виховання формуванню особистості, опанування нею національної і світової культури здійснюється як єдиний процес, що передбачає набуття знань, вироблення ставлень та цінностей, які в кінцевому рахунку обумовлюють світогляд та ідеали людини, сприяє оновленню і збагаченню інтелектуального генофонду нації, вихованню її духовної еліти, примноженню її культурного потенціалу, створенню необхідних умов для розвитку особистості, її мислення, пропагування здорового способу життя;

9. Диференціація та індивідуалізація виховного процесу – врахування у роботі з молоддю рівнів фізичного, психічного, соціального, духовного, інтелектуального розвитку вихованців, стимулювання активності, розкриття творчої індивідуальності кожного, діалектичне поєднання індивідуальних і колективних форм, переорієнтація з безпосереднього колективного впливу на індивідуальні форми роботи;

10. Інтеграції традиційних і нових форм виховної роботи, який передбачає не лише наслідування і розвиток кращих зразків виховної діяльності та використання традиційних методів і форм, але й запровадження нових, котрі б гармонійно поєднувалися зі старими;

11. Гармонізація родинного і суспільного виховання – організація педагогічного всеобучу батьків, об'єднання і координація виховних зусиль усіх суспільних інституцій.

Основні напрями виховання в ТНПУ

Національно-патріотичне та громадянське виховання, яке покликане:

- ✓ формувати громадянина-патріота;
- ✓ виробляти глибоке розуміння громадянського обов'язку;
- ✓ формувати національну свідомість, людську гідність, любов до рідної землі, родини, народу;

- ✓ бажання працювати для процвітання свого народу;
- ✓ формувати мовну культуру;
- ✓ вивчати правдиві сторінки історії українського народу.

Основними напрямками, що цементуватимуть систему національно-патріотичного та громадянського виховання у ЗВО є:

- ✓ вивчення (історії, традицій, досягнень, мистецтва та ін.);
- ✓ впровадження (виставки, конференції, благодійність, тематичні вечори та ін.);
- ✓ відповідальність (контроль та самоконтроль).

Становлення системи національно-патріотичного та громадянського виховання та її реалізація на практиці через наступні шляхи та заходи:

- єдність навчально-виховного процесу;
- реформування змісту виховання, наповнення його культурно-історичними надбаннями українського народу;
- впровадження нових підходів, виховних систем, форм і методів виховання, які відповідали б потребам розвитку особистості, сприяли розкриттю її талантів, духовно-емоційних, розумових і фізичних здібностей;
- розроблення теоретико-методологічних аспектів національної системи виховання з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду, інтеграція у міжнародний освітянський простір;
- об'єднання зусиль держаних і громадських інституцій у вихованні молоді, сприяння діяльності молодіжних організацій;
- організація родинного виховання та освіти як важливої ланки роботи з молоддю;
- широке використання в навчально-виховному процесі високохудожніх творів літератури і мистецтва.

Завдання структурних підрозділів ТНПУ з реалізації національно-патріотичного виховання

З метою формування життєздатного студентського колективу педагогічного університету необхідно:

- приймальній комісії забезпечити прийом абітурієнтів з високим рівнем знань, скоординувавши у цьому напрямі роботу всієї системи довузівської підготовки, профорієнтації;

- деканатам факультетів підготувати чітку систему роботи із студентським активом, підтримки студентських організацій, наукових і творчих спілок, розвитку студентського самоврядування;

- навчальному відділу сприяти умовам для здійснення постійного, безперервного національно-патріотичного виховання засобами навчальних предметів, розподіливши викладання дисциплін гуманітарного циклу з першого по п'ятий курс;

- кураторам академічних груп, заступникам деканів по виховній роботі, відділу у справах молоді розробити окремий розділ «Національно-патріотичне виховання» в планах виховної роботи;

- кафедрам, які викладають цикл гуманітарних, суспільно-політичних дисциплін, спланувати проведення тематичних вечорів, бесід, лекцій, диспутів, «круглих столів», присвячених актуальним питанням історії України, її культури, державного будівництва, відзначення ювілейних і пам'ятних дат;

- відділу у справах молоді з метою координації спільних зусиль налагодити постійні творчі зв'язки із закладами культури міста Тернополя та області, громадськими організаціями національно-патріотичного спрямування, міськими та обласними державними органами та структурами;

- організувати екскурсії та мандрівки пам'ятними історичними місцями;

- в засобах масової інформації постійно подавати інформацію, що сприятиме просвітництву національно-патріотичного характеру;

- при відділі у справах молоді формувати тематичний каталог та бібліотечку методичної літератури та періодичних публікацій з даного напрямку, а також банк сценарного матеріалу виховних заходів.

Правове виховання – формування правової культури :

✓ прищеплення поваги до прав і свобод людини і громадянина, Конституції, державних символів (Герба, Прапора, Гімну);

✓ знання і дотримання у поведінці Законів України, розвиток правової орієнтації;

✓ дотримання правових розпоряджень і норм, обов'язків громадянина України, незалежно від національності, політичних поглядів і релігійних переконань;

✓ встановлення взаємозв'язку між правами людини та її громадянською відповідальністю;

✓ активна протидія особам та установам, що порушують закони, завдають збитків державі, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України.

Завдання щодо шляхів реалізації правового виховання в ТНПУ:

- через викладання курсу «Правознавство» добиватися глибоких теоретичних та практичних знань студентів з правничих дисциплін, постійно формувати повагу до законів України, норм громадського співжиття, виконання ними своїх громадянських обов'язків;
- усім викладачам університету на лекціях та практичних заняттях принагідно висвітлювати насамперед правові аспекти педагогічної діяльності;
- кураторам академічних груп, заступникам деканів з виховної роботи, відділу у справах молоді організовувати зустрічі студентів із працівниками правоохоронних органів міста і області з метою просвітництва, проінформованості та профілактики правопорушень;
- створити та сприяти функціонуванню правової комісії та гуртка правової освіти з метою популяризації правового виховання на місцях;
- в міру необхідності надавати юридичні консультації через періодичний друкований орган університету;
- всім керівникам структурних підрозділів університету слідкувати за дотриманням студентами, викладачами та працівниками законів України, трудової та навчальної дисципліни, правил та норм за місцем проживання.

Моральне виховання – прищеплення і розвиток моральних почуттів, переконань і потреби поводити себе згідно з моральними нормами, що діють в суспільстві:

- ✓ опанування духовною культурою людства, нації, найближчого соціального оточення;
- ✓ наслідування кращих моральних зразків своєї родини, українського народу, загальнолюдських моральних цінностей;
- ✓ формування моральної зрілості особи. Моральна зрілість – це соціалізовані потреби, мотиви та способи діяльності людини. Залежно від рівня моральної зрілості людини, групи, колективу, установи чи закладу формуються і стосунки між людьми, відношення до духовних цінностей, матеріальних надбань, оточуючого середовища;
- ✓ становлення важливих як для педагогічної діяльності моральних категорій обов'язку, честі, добра, зла, справедливості, гуманності, совісті.

Художньо-естетичне виховання – передбачає художньо-естетичну освіченість, вихованість особистості, формування естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на народній естетиці та кращих надбаннях цивілізації; вміння відрізнити красиве у повсякденному житті, поважати прекрасне у вчинках людей; розвиток індивідуальних здібностей і талантів, забезпечення умов для творчої діяльності студентів і викладачів. Цього можна досягти шляхом:

- формування єдиної художньо-естетичної політики педагогічного університету;

- виведення на якісно новий рівень викладання та засвоєння навчального матеріалу культурознавчого та філософського плану, з відповідним формуванням потреби духовного самовдосконалення;

- прищеплення любові до краси рідної природи, до творів мистецтва, живопису, літератури і музики;

- оволодіння цінностями і знаннями в галузі світового і народного мистецтва, музики, архітектури, усної народної творчості, національної пісенної і танцювальної культури, побуту, ремесел;

- систематичної організації зустрічей студентів з діячами культури, відвідин виставок, музеїв, філармонії, театру;

- періодичного проведення виставок художньої літератури, репрезентації нових книг;

- естетичного оформлення навчальних корпусів та гуртожитків;

- виявлення талантів в студентському та викладацькому середовищі;

- створення належних умов для реалізації їх творчого потенціалу;

- організації літературної, поетичної, театральної, музичної, танцювальної, живописної та інших студій;

- посилюючого сприяння залученню якомога більшої частини студентства до діяльності гуртків та колективів художньої самодіяльності;

- морального та матеріального стимулювання представників творчого потенціалу;

- презентації художньої самодіяльності на різних рівнях та напрямках.

Саме через реалізацію своїх здібностей у художній самодіяльній творчості і формується творча особистість майбутнього вчителя.

Трудове виховання – формування творчої, працелюбної особистості, що володіє відповідними навичками та вміннями, професійною майстерністю, на основі сучасних знань про ринкову економіку може самостійно віднайти застосування власних здібностей, талантів, нахилів у системі виробництва, науки, освіти. Формування соціальної активності та відповідальності особистості через включення її у процес державотворення, реформування суспільних стосунків.

Фізичне виховання – утвердження здорового способу життя як невід'ємного елемента загальної культури особистості; повноцінний фізичний розвиток особистості, формування її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, гармонія тіла і духу, людини і природи. Його завданнями є:

- формування у студентів потреби фізичного вдосконалення;

- здоровий спосіб життя;

- озброєння знаннями фізичної культури, фізичного і психологічного загартування;
- вироблення відповідального ставлення до свого здоров'я;
- широке залучення студентів у спортивні секції;
- організація масових змагань різного рангу.

Санітарно-гігієнічне (валеологічне) та екологічне виховання, що покликане формувати у студентів внутрішню потребу пропагувати основи здорового способу життя, екологічні знання з метою забезпечення гармонійних відносин між людиною і природою:

- ✓ екологічну культуру особистості, усвідомлення себе частиною природи, відчуття відповідальності за неї як за національне багатство, основу життя на землі;

- ✓ залучення вихованців до активної екологічної діяльності, нетерпиме ставлення до тих, хто завдає шкоди природі;

- ✓ ретельне висвітлення проблеми раціонального та бережливого ставлення до природи в процесі викладання гуманітарних та фахових дисциплін, ознайомлення студентів із кращим досвідом зарубіжних країн в цій ділянці роботи;

- ✓ пропагування знань про формування, збереження і зміцнення здоров'я;

- ✓ через викладання курсу «Валеологія» формувати валеологічний світогляд, культуру здоров'я, ознайомлення з принципами планування сім'ї, основами сексології, оволодіння методами і способами невідкладної допомоги при нещасних випадках, травмах, небезпечних для життя і здоров'я ситуаціях на виробництві, в побуті;

- ✓ проведення заходів спрямованих на профілактику інфекційних і венеричних захворювань, СНІДу, наркоманії тощо;

- ✓ контроль за виконанням наказу щодо заборони куріння та розпивання спиртних напоїв в приміщеннях на території студмістечка.

Сімейно-родинне виховання – сприяє вихованню фізично і морально здорової особистості і передбачає:

- ✓ ознайомлення з законодавством про шлюб і сім'ю, з основами етики і психології сімейного життя, формування високої культури міжстатевого спілкування;

- ✓ закріплення толерантних норм поведінки у стосунках між юнаками та дівчатами;

- ✓ пропагування цінностей та важливості традицій родинного вогнища;

- ✓ співпрацю з батьками з метою формування єдиної продуктивної виховної політики.

Вищеперераховані напрями виховання тісно взаємопов'язані, доповнюють один одного, мають самостійне теоретико-методологічне значення.

Основні шляхи реалізації концепції ТНПУ

Ефективність даної концепції залежить від повноти її реалізації в окремо взятому навчально-виховному закладі, як то Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. А пріоритетними напрямками в цьому плані є:

Постійне підвищення професіоналізму вихователів:

✓ налагодження оперативної злагодженої системи науково-теоретичної і методичної підготовки виховників, постійне оновлення й удосконалення її змісту, форм і методів;

✓ організація на базі кращих підрозділів університету експериментальних центрів для вивчення та опрацювання виховних інновацій, пропаганда передового досвіду творчих працівників виховної роботи;

✓ оволодіння методами аналізу ефективності управління процесом формування особистості, діагностики та прогнозування рівня вихованості студентів, колективу, особистості;

✓ розробка методик діагностики ефективності роботи зі студентською молоддю та запровадження їх у практику, врахування результатів діагностики у процесі атестації працівників;

✓ включення виховних питань в атестаційні вимоги до працівників ЗВО, а насамперед до кураторів академічних груп;

✓ застосування принципів наукової організації праці, володіння методами позитивної взаємодії вихованця і вихователя, побудова виховної діяльності на основі гуманних взаємин з студентами на рівні співробітництва з урахуванням традицій соціального оточення;

✓ готовність педагога до навчально-виховної діяльності, педагогічного спілкування і самовдосконалення складається з трьох аспектів:

- фахово-методичного;
- психолого-педагогічного;
- світоглядно-культурологічного.

✓ постійне дотримання Кодексу учителя, що містить комплекс особистісних якостей і рис характеру майбутнього педагога, який включає в себе:

- громадянську відповідальність, суспільну ініціативність та активність;
- повагу до Конституції, законів держави, сформовану потребу в їх дотриманні, високу правову свідомість;

- досконале знання державної мови, постійну турботу про піднесення її престижу й функціонування в усіх сферах суспільного життя;

- високий професіоналізм, дисциплінованість, працьовитість, творчість;
- моральну чистоту, високу художньо-естетичну вихованість, фізичну досконалість;
- гуманність, високу культуру міжнаціонального спілкування, шанобливе ставлення до традицій інших народностей, які населяють Україну.

Психологічна служба

Соціально-психологічна служба здійснює свою діяльність з метою надання психологічної інформаційно-консультативної підтримки, допомоги, апробації, впровадження в практику нових прогресивних методик соціально-психологічного консультування, профілактики, підтримки, адаптації та реадаптації, профорієнтації, особистісного росту, пізнавального розвитку осіб, що звернулися у службу.

У своїй діяльності в університеті служба керується Положенням.

Основні завдання психологічної служби:

- ✓ здійснення психологічної просвіти, психопрофілактики, психокорекції та психореабілітації клієнтів;
- ✓ науково-методична та дослідницька робота;
- ✓ співпраця та взаємодія по вертикалі і горизонталі.

Основні напрямки діяльності:

- ✓ психологічна допомога особистості у подолання кризових ситуацій з метою особистісного росту;
- ✓ соціально-психологічна допомога сім'ї;
- ✓ робота з волонтерами з числа викладачів і студентів;
- ✓ соціально-психологічна адаптація першокурсників;
- ✓ психологічна допомога (консультативна і тренінгова) з професійного розвитку та саморозвитку майбутніх педагогів;

Орієнтовна тематика психологічних тренінгів:

- Самопізнання та саморозвиток;
- Впевненість у собі, тренінг лідерства;
- Ефективність в міжособистісних стосунках;
- Психологія жінки та чоловіка;
- Ефективне управління часом (тайм-менеджмент);
- Ефективна самопрезентація;
- Тренінг ефективного спілкування;
- Тренінг вирішення конфліктів»;
- Антистресові, релаксаційні заняття.

Основні функції психологічної служби

- ✓ психологічна просвіта (розповсюдження та пропаганда психологічних знань, лекційна робота, робота з засобами масової інформації);
- ✓ психопрофілактика і психодіагностика (виявлення та усунення негативних факторів, виявлення та використання позитивних умов для розвитку особистості, рання психодіагностика, школа ліквідації комп'ютерної безграмотності)
- ✓ психокорекція та психотерапія (корекція психічних функцій та розвитку особистості в напрямку послаблення вад, порушень в діяльності цих функцій, подолання статичних якостей особистості, які виявили себе як дисфункційні. Психотерапія сприяє особистісному росту людини, засобом індивідуальних та групових психокорекційних занять, груп взаємодопомоги, психотренінгів);
- ✓ науково-методична та дослідницька робота (проведення соціологічних опитувань, психодіагностичних обстежень, аналітична робота, проведення семінарів, створення банку даних, підготовка рекомендацій кураторам).

Культурно-масова робота:

- ✓ формувати та постійно вдосконалювати художньо-естетичний, культурний, духовний рівень педагога, наставника, високоморальної людини в кожному студенті педагогічного вищого навчального закладу;
- ✓ засобами мистецької, просвітницької та культурної діяльності формувати естетичні потреби майбутніх вчителів, високий рівень духовності;
- ✓ сприяти засвоєнню етичних норм, розширенню світогляду;
- ✓ підтримувати молодіжні ініціативи;
- ✓ виявляти таланти обдарованої молоді через її участь у художній самодіяльності;
- ✓ забезпечувати умови для проведення змістовного дозвілля студентства, організовувати масові заходи, фестивалі, конкурси.

Культурно-масові заходи за змістом можна поділити на :

- науково-пізнавальні;
- культурно-розважальні;
- літературно-мистецькі;
- спортивно-оздоровчі.

Спортивно-оздоровчий напрямок:

- ✓ спонукати студентську молодь, аспірантів, викладачів, працівників навчального закладу до систематичних занять фізичною культурою і спортом;
- ✓ утвердження здорового способу життя та валеологічне виховання;

- ✓ популяризація активних форм відпочинку, організація змагань, спартакіад тощо;
- ✓ розвиток фізичних здібностей студентів, зміцнення їхнього здоров'я;
- ✓ організація та проведення профілактичних заходів запобігання захворюваності, індивідуальна робота зі студентами, що потребують оздоровлення;
- ✓ реалізовувати нові форми і методи фізичного виховання, передовий досвід, раціонально використовувати спортивну та матеріальну базу університету.

Соціально-побутовий напрямок:

- ✓ пропаганда знань і навичок раціональної організації навчання, відпочинку, дозвілля, побуту;
- ✓ підвищувати рівень соціальної активності всіх членів колективу та студентської молоді;
- ✓ сприяння формуванню самостійності у побудові міжособистісних стосунків, вирішенні питань санітарії і гігієни, забезпечення правопорядку;
- ✓ формування досвіду управління через студентське самоврядування, контроль за умовами проживання;
- ✓ сприяння адаптаційним процесам, допомога студентським сім'ям.

Інтеграція виховного процесу у світовий освітянський простір:

- ✓ вивчення досвіду організації, змісту та методів діяльності працівників виховної сфери інших країн;
- ✓ проведення різного рівня конференцій, семінарів, тренінгів з актуальних проблем виховання;
- ✓ налагодження контактів з міжнародними громадськими організаціями та забезпечення спільної з ними діяльності;
- ✓ придбання, переклад та видання науково-методичної літератури з проблем виховання;
- ✓ залучення закордонних спеціалістів з проблем виховання для надання консультативної та методичної допомоги.

Форми і методи виховної роботи

Форми і методи виховної роботи обираються викладацькими і студентськими колективами на основі системного, демократичного підходу, враховуючи інтереси та потреби особистості та реальну дійсність і можливості закладу освіти. Конкретні **методи виховання** визначаються метою, принципами і змістом виховання і дозволяють вирішити певні педагогічні задачі, будучи способами взаємодії з студентами:

- ✓ методи впливу і переконання (бесіди, лекції, диспути, конференції);

✓ методи організації практичної діяльності (вибір, планування, мотивація, інструктаж, вправа, звіт);

✓ методи стимулювання (вимоги, оцінка, контроль, заохочення і покарання, змагання);

✓ дослідницькі і діагностичні методи (спостереження, інтерв'ю, тести, анкетування, експертна оцінка, експеримент, аналіз);

Звично методи виховання носять комплексний характер, їх вдале поєднання дозволяє швидше досягти бажаного результату у виховному процесі. Кожен метод виховання складають в своїй сукупності методичні прийоми, чи елементарні ситуації педагогічного процесу (пояснення, похвала, питання, відповідь).

Форми організації виховання

Форма організації виховання і навчання також вибирається з врахуванням мети, принципів і змісту освіти, в залежності чи це навчальний процес, чи сімейне виховання, чи позанавчальна робота. До найбільш вживаних форм організації роботи зі студентською молоддю доцільно віднести:

бесіди, лекторії, доповіді, зустрічі, екскурсії, турніри КВК, вікторини, виховні години, гурткова робота, круглі столи, ділові зустрічі, дискусії, турніри, захисти майбутньої професії, тематичні конференції, диспути, брифінги, літературні читання, усні журнали, читацькі конференції, вечори тематичні та відпочинку, свята, обряди, участь у державних акціях, спортивні змагання, козацькі забави, участь у студентських олімпіадах, робота клубів за інтересами, огляди художньої самодіяльності, агітбригади, конкурси, робота в таборах праці та відпочинку, екологічні, фольклорні, історичні, археологічні, етнографічні експедиції, культпоходи до театрів, кінотеатрів, музеїв, художніх виставок, фестивалів, відеолекторії, концерти класичної та популярної музики, комп'ютерні заняття.

Успішне розв'язання завдань національного виховання, таких як набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних відносин, формування у молоді особистісних рис громадянина Української держави, розвиненої духовності, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури вимагає принципово нових підходів до організації виховної роботи в закладах освіти.

Система роботи з молоддю ТНПУ

Робота з молоддю в ТНПУ будується на засадах загальнолюдських цінностей і проводиться планово, з урахуванням специфіки вищого навчального закладу взагалі та кожного факультету зокрема. Процес роботи з молоддю ведеться під безпосереднім керівництвом начальника відділу у

справах молоді й проймає усі структурні ланки університету, охоплюючи декілька рівнів: загальноуніверситетський, факультетський, курсовий, груповий, індивідуальний. Університетським підрозділом, який розробляє та забезпечує систему роботи з молоддю є відділ у справах молоді, завданнями якого є:

- ✓ розробка та реалізація на практиці перспективної концепції виховної роботи ЗВО;
- ✓ координація комплексного річного, семестрового та періодичного планування роботи з молоддю в університеті;
- ✓ формування системи організації методичної роботи з актуальних проблем виховання студентської молоді;
- ✓ диференційований та загальний, індивідуальний та комплексний підхід до організації виховного процесу;
- ✓ цільове використання наукового потенціалу професорсько-викладацького складу ТНПУ в плані постановки та реалізації виховного процесу у ЗВО;
- ✓ сприяння організації студентського самоврядування, співпраці з громадськими молодіжними організаціями та об'єднаннями, правоохоронними органами, культурно-просвітницькими та профспілковими організаціями;
- ✓ співпраця з профспілковими організаціями університету, спортивним клубом, музеями, санаторієм-профілакторієм, здоровпунктом;
- ✓ презентація кращих традицій виховної роботи в інших навчальних закладах, місті, області, Україні, світі;
- ✓ співпраця з відповідними владними органами міста та області з метою координації спільних дій та внеску педагогічного університету у процес роботи з молоддю міського, обласного, регіонального та всеукраїнського масштабу;
- ✓ здійснення керівництва та контроль за організацією та здійсненням виховної роботи.

Робота з молоддю в ТНПУ в цілому характеризується організацією, пошуком нових підходів та форм і структурно об'єднана в систему цілеспрямованих заходів, яка подається у вигляді річного, семестрового та поточного плану виховної роботи.

У ході роботи з молоддю у ТНПУ прагнуть не лише підготувати педагогів фахівців, адаптованих до ринкових відносин і сучасних технологій, але й вивести їх на якісно новий рівень освіченості та культури. Тому провідною метою усього навчально-виховного процесу тут є формування інтелігентності, котра визначається не лише рівнем розвитку знань, вмінь і навичок, а й рівнем загальної культури, що включає культуру професіональну, моральну, естетичну, фізичну, культуру спілкування, поведінки, побуту.